

Child Participation Advocacy Tool

Ez az eszköz egy összefoglaló útmutató a magyarországi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek számára, akik a nemzetközi jog segítségével szeretnék védeni a gyermekek jogait a hazai bíróságokon. Konkrétabban, áttekintést nyújt azokról a gyermekjogi jogforrásokról, amelyekre hivatkozva érvelni lehet az érintett gyermekek bírósági eljárásokban való részvétele mellett. Továbbá, ezen jogforrások felhasználása alátámaszthatja a bírósági beadványokat, ezáltal elősegítve a gyermekek javára történő döntéseket.

Ez az eszköz online interaktív forrásként hivatott szolgálni: az ügy vagy jelentés nevére kattintva elérhető az eredeti forrás.

JOG [European Convention on Human Rights \(ECHR\) \[Emberi Jogok Európai Egyezménye \(EJEE\)\]](#)

RATIFIKÁCIÓ Magyarország 1992-ban ratifikálta, az Egyezményt az 1993. évi XXXI. törvény hirdette ki.

(Lásd, különösen: 2. Szakasz: a bíróságok feladata a nemzeti jog értelmezése és alkalmazása az EJEE-vel kompatibilis módon; 3. Szakasz: az állami szervek feladata, hogy funkcióikat az EJEE-vel összeegyeztethető módon végezzék; 4. Szakasz: a bíróságoknak jogi szempontból figyelembe kell venniük az EJEE-t; 5. Szakasz: összeférhetlenségi nyilatkozatok).

CIKKEK **6. Cikk** (tisztességes tárgyaláshoz való jog); **8. Cikk** (magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jog).

VONATKOZÓ ESETJOG

'A [Hudoc database](#) (*Hudoc adatbázis*) hozzáférést biztosít a Bíróság esetjogához (a Nagytanács, a Tanács és a Bizottság ítéletei és döntései, közzétett esetek, tanácsadói vélemények és jogi összefoglalók az Esetjogi Tájékoztatóból), az Emberi Jogok Európai Bizottságához (döntések és jelentések) és a Miniszterek Bizottságához (határozatok). Néhány különösen releváns eset:

[M. and M. v. Croatia](#) (*M. és M. kontra Horvátország*) (no. 10161/13), 2003.12.15. Ítélet (gyermek meghallgatása szülői felügyelet rendezésére irányuló perben);

[N.TS. And Others v. Georgia](#) (*N.TS. és Mások kontra Grúzia*) (no. 71776/12), 2016.05.02. Ítélet (a magánélet és a családi élet tiszteletben tartásához való jog sérült)

[C v. Finland](#) (*C kontra Finnország*) (no. 18249/02), 2006.05.09. Ítélet (a gyermek véleményének tulajdonított jelentőség szülői felügyelet rendezése és kapcsolattartási ügyben)

[Sahin v. Germany](#) (*Sahin kontra Németország*) (no. 30943/96), 2003.07.08. Ítélet (gyermek meghallgatása vitatott kapcsolattartási ügyben)

[Sommerfeld v. Germany](#) (*Sommerfeld kontra Németország*) (no. 31871/96), 2003.07.08. Ítélet (szakértői bizonyíték vitatott kapcsolattartási ügyben).

Az EJEE-re hivatkozó releváns magyar esetek:

Vámosi v. Hungary (Vámosi kontra Magyarország) (no. 71657/01) Ítélet 2004.03.23., (a magánélet és a családi élet tiszteletben tartásához való jog nem sérült)

Vojnity v. Hungary (Vojnity kontra Magyarország) (no.29617/07) Ítélet 2013.02.12. (a magánélet és a családi élet tiszteletben tartásához való jog sérült)

Németh v. Hungary (Németh kontra Magyarország) (no. 29436/05) Ítélet 2011.09.14. (a magánélet és a családi élet tiszteletben tartásához való jog sérült)

[Case-Law Information Note](#) (*Esetjogi Tájékoztató*) Európa Tanács (2011)

[Child-Friendly Justice Guidelines](#) (*Iránymutatás a gyermekbarát igazságszolgáltatásról*) FRA Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (2015)

[Handbook on European Law Relating to the Rights of the Child](#) (*Kézikönyv a gyermekjogokra vonatkozó európai jogról*) O'Mahony, C., O'Callaghan, E. and Burns, K. (2018)

[Planning Ahead for Potential International Litigation Checklist](#), (*Potenciális nemzetközi peres eljárások ellenőrzőlistájának tervezése*), IDEA Projekt, University College Cork, O'Callaghan, E., O'Mahony, C. and Burns, K. (2018)

[Contact with Children in Care: Case Law of the European Court of Human Rights](#), (*Kapcsolat gondozásban levő gyermekekkel: az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjoga*), IDEA Projekt, University College Cork.

JOG **Európai Unió Charter of Fundamental Right (Alapjogi Charta)**

RATIFIKÁCIÓ 2009-ben lépett hatályba, a Lisszaboni Szerződést követően. Az EU Alapjogi Chartája csak akkor alkalmazható, ha az uniós jog egyéb forrását értelmezi vagy alkalmazza (pl. Brüsszel II bis Rendelet).

CIKKEK **4. Cikk** (a kínzás és az embertelen vagy megalázó bánásmód és büntetés tilalma); **7. Cikk** (a magán- és a családi élet tiszteletben tartása); **24. Cikk** (a gyermekek jogai).

VONATKOZÓ ESETJOG **Court of Justice of the European Union (Európai Unió Bírósága).**

Néhány különösen releváns eset:

Neil Valcheva v. Georgios Babanarakis, (*Neil Valcheva kontra Georgios Babanarakis*), C-335/17 sz. ügy, Vélemény, (nagyszülők kapcsolattartási jogai);

O.L. v. P._Q., (*O.L. kontra P.Q.*), C-111/17 sz. ügy, Ítélet, (visszaküldés iránti kérelem);

Child and Family Agency v. J.D., (*Gyermek- és Családügynökség kontra J.D.*), C-428/15 sz. ügy, Ítélet (gyermekgondozási ügy áttétele másik Tagállamba).

A Chartára vonatkozó releváns magyar esetek:

Prizzia v. Hungary (*Prizzia kontra Magyarország*) (no.20255/12) Ítélet 2013.06.11.

Shaw v. Hungary (*Shaw kontra Magyarország*) (no. 6457/09) Ítélet 2011.07.26.

Law Society of Ireland and The Dublin Solicitors Bar Association (*Irországi Jogi Társaság és Dublini Jogtanácsosi Kamara*) (2015) –

KIEGÉSZÍTŐ

ÚTMUTATÁS

A Report on the Application of the European Convention on Human Rights Act 2003 and the European Charter of Fundamental Rights and Annexes

(*Jelentés a 2003-as Emberi Jogok Európai Egyezménye Törvényének és az Európai Unió Alapjogi Chartájának és Mellékleteinek alkalmazásáról*) (esetek felsorolása)

Európai Unió Alapjogi Ügynöksége **case-law database** (esetjogi adatbázis). fRa **Charterpedia**.

JOG **United Nations Convention on the Rights of the Child (UN CRC) (ENSZ Gyermejjogi Egyezmény)**

RATIFIKÁCIÓ Magyarország 1991-ben ratifikálta. Meggyőző jogforrás, amelyre gyakran hivatkozik az Emberi Jogok Európai Bírósága a gyermekeket érintő ügyek döntéshozatali folyamataiban.

CIKKEK **Általános Elvek: 2. Cikk** (hátrányos megkülönböztetés tilalma); **3. Cikk** (a gyermek legjobb érdekének biztosítása); **6. Cikk** (élethez, életben maradáshoz & fejlődéshez való jog); **12. Cikk** (meghallgatáshoz való jog).

Lásd még: **7. Cikk** (szülők általi gondozáshoz való jog), **8. Cikk** (családi kapcsolatok), **9. Cikk** (a gyermek ne legyen elválasztva a szüleitől), **19. Cikk** (az erőszak minden formája elleni védelem), **24. Cikk** (egészséghez való jog).

VONATKOZÓ ESETJOG **CRC a Bíróságon, Child Rights International Network (CRIN) Legal Database** (*Gyermejjogok Nemzetközi Hálózata, Jogi Adatbázis*)

Third Optional Protocol to the CRC (A CRC Harmadik Fakultatív Jegyzőkönyve) egy Kommunikációs Eljárásról (OP3 CRC): Magyarország még nem ratifikálta, ez a Jegyzőkönyv nemzetközi panasztételi eljárást biztosít a gyermejjogok megsértése esetén.

Első döntés: **I.A.M. on behalf of K.Y.M. v. Denmark**, (*K.Y.M. nevében I.A.M. kontra Dánia*) 2018. január 25.

Releváns magyar esetek, amelyekben a Gyermejjogi Egyezményre meggyőző forrásként hivatkoztak:

EBH2007. 1610.(A Magyarországon élő szülőnél elhelyezett gyermek és a külföldön élő szülő közötti kapcsolattartás - ha kivételes körülmények a gyermek érdekében nem indokolják - nem korlátozható az ország területére)

BH2007. 412. (A Magyarországon élő szülőnél elhelyezett gyermek és a külföldön élő szülő közötti kapcsolattartás - ha kivételes körülmények a gyermek érdekében nem indokolják - nem korlátozható az ország területére)

EBH 2011.2411. A magyar bíróságnak nincs joghatósága a közös szülői felügyelet megszüntetésével kapcsolatos eljárás lefolytatására, ha a gyermek szokásos tartózkodási helye a szülők megállapodása alapján Belgiumban van, de az egyik szülő a gyermeket nyaralás céljából Magyarországra hozta, majd a másik szülő hozzájárulása nélkül itt tartotta

EBH 2003.950. A szokásos tartózkodási hely fogalmának értelmezése a Hágai Gyermekelviteli Egyezmény alkalmazása során

BH 2014.180. A gyermekek szokásos tartózkodási helyévé válik az az állam, amelybe a szülők közös elhatározással, tartós munkavállalás szándékával, magyarországi egzisztenciájuk felszámolásával kiköltöznek, ott lakást bérelnek, huzamos tartózkodást biztosító vízumért folyamodnak és betegbiztosítást kötnek, még akkor is, ha a család életkörülményei - helyzetükből adódóan - a gyermekek jogellenes visszahozataláig véglegesen még nem alakultak ki

BH 2014.80 Nem tagadható meg a jogellenesen Magyarországon tartott gyermekek visszavitele németországi szokásos tartózkodási helyükre, ha a szülők tárgyaltak ugyan esetleges Magyarországra költözésükről, de közöttük megállapodás nem jött létre, és a bíróság a gyermekek közvetlen meghallgatása, valamint a német gyámügyi szervek tájékoztatása alapján meggyőződik arról, hogy visszavitelük nem okozna számukra elviselhetetlen helyzetet

Releváns magyar vonatkozású esetek, amelyekben a CRC-re meggyőző forrásként hivatkoztak az EJEB-án

[Monory V . Romania & Hungary](#) (*Monory kontra Románia és Magyarország*) (no. 71099/01) Ítélet 2005.04.05. (6 és 8. cikk megsértése miatt)

Az Emberi Jogok Európai Bírósága is meggyőző forrásként hivatkozott az ENSZ Gyermekjogi Egyezményére:

[M. and M. v Croatia](#) (*M. és M. kontra Horvátország*) (no. 10161/13), Ítélet 2003.12.15 (gyermek meghallgatása vitatott gyermekfelügyeleti esetben);

[N.TS. And Others v. Georgia](#) (*N.TS. és Mások kontra Grúzia*) (no. 71776/12), Ítélet 2016.05.02. (a GAI szerepe vitatott gyermekfelügyeleti esetben).

KIEGÉSZÍTŐ ÚTMUTATÁS

Általános megjegyzések:

no. 8, A gyermek joga a testi fenyítés és más kegyetlen vagy megalázó büntetések elleni védelemhez (2006);

no. 9, A fogyatékkal élő gyermekek jogai (2006);

no. 11, Óslakos gyermekek és az Egyezmény szerinti jogaik (2009);

no. 12, A gyermek meghallgatáshoz való joga (2009);

no. 13, A gyermek jogai az erőszak minden formájától való szabadságra (2011);

no. 14, A gyermek joga, hogy mindenek felett álló érdekeit elsődleges szempontként vegyék figyelembe (2013);

no. 15, A gyermek joga a lehető legmagasabb egészségügyi színvonal elérésére (2013).

Az összes CRC Általános megjegyzés elérhető itt: [here](#).

Lásd még: Children's Rights Alliance (*Gyermekjogi Szövetség*) (2015) [Making Rights Real for Children: A Children's Rights Audit of Irish Law](#) (*A gyermekek jogainak megteremtése: A gyermekjogok vizsgálata az ír jogban*). Gilmore, S., Stalford, H., Hollingsworth, K. (eds.) (2017) [Rewriting Children's Rights Judgments: From Academic Vision to New Practice](#), (*Gyermekjogi ítéletek újraírása: a tudományos elképzeléstől az új gyakorlatig*), Oxford: Hart Publishing.

Készítette: Dr Elaine O'Callaghan, Dr Conor O'Mahony és Dr Kenneth Burns, School of Law and School of Applied Social Studies, University College Cork, Írország. Fordította Regdon Éva. Kiegészítette: Dr. Visontai-Szabó Katalin. Társfinanszírozó: az Európai Unió Rights, Equality and Citizenship (REC)(Jogok, Egyenlőség és Polgárság) Programja. A kiadvány tartalma a University College Cork kizárólagos felelőssége és semmiképp sem az Európai Bizottság véleményét tükrözi.

Version 1 (2018). © O'Callaghan, O'Mahony, Burns. Másolatok készítése engedélyezett.

A PDF version of this tool can be downloaded from:

<http://ideachildrights.ucc.ie/resources/>

